

Η Ελλάδα και τα ανθρώπινα δικαιώματα

Η ανθρωπότητα ζει στον αστερισμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η πεντηκοστή επέτειος της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου γιορτάστηκε σε όλο τον κόσμο με μια σειρά εκδηλώσεων όπου συμμετείχαν πολιτικοί ηγέτες, εκπρόσωποι κυβερνήσεων, διακρατικών και μη κυβερνητικών οργανισμών.

Οι επετειακές αναφορές στην Οικουμενική Διακήρυξη όμως δεν πρέπει να μας κάνουν να ξεχνούμε ότι, παρά την αναμφισβήτητη πρόοδο που έχει σημειωθεί, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει ζητούμενο και όχι οριστική κατάκτηση. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκαν μαζικές παραβιάσεις μερικών από τα θεμελιωδέστερα ανθρώπινα δικαιώματα σε πολλά μέρη του πλανήτη μας, ακόμη και στη γειτονιά μας.

Κραυγαλέο παράδειγμα είναι η Κύπρος, όπου σημειώθηκαν και σημειώνονται ακόμη βαριές και συστηματικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Παραβιάσεις που τα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, και μάλιστα τα δικαιοδοτικά, έχουν στιγματίσει εκδικάζοντας είτε διακρατικές προσφυγές είτε ατομικές προσφυγές, όπως αυτήν της Τιτίνας Λοϊζίδου. Ο αγώνας της Τιτίνας Λοϊζίδου ενθαρρύνει όλους τους απλούς ανθρώπους που έχουν πέσει θύματα της αυθαιρεσίας και της βαρβαρότητας και μάχονται για την αναγνώριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, αποδεικνύοντας ότι το δίκαιο είναι ισχυρότερο από την ωμή βία και τις πολιτικές σκοπιμότητες.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί ο σεβασμός τριών βασικών αρχών.

Η πρώτη θεμελιώδης αρχή είναι η οικουμενικότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία δεν επιτρέπεται να καταπατούνται με πρόσχημα τον σεβασμό των εθνικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών και άλλων ιδιοσυνοτήτων.

Η δεύτερη είναι ο αδιαίρετος χαρακτήρας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Τόσο τα ατομικά όσο και τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα πρέπει να αναγνωρίζονται και να προστατεύονται στον ίδιο βαθμό διότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων κάθε μιας από τις κατηγορίες αυτές αποτελεί προϋπόθεση της άσκησης των δικαιωμάτων της άλλης.

Τρίτη βασική αρχή είναι η κοινωνική ευθύνη του φορέα των δικαιωμάτων, που έχει και καθήκοντα απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

Στις μέρες μας αναπτύσσεται ένας έντονος προβληματισμός σχετικά με τις επιπτώσεις των νέων τεχνολογιών (στον χώρο της βιοϊατρικής, της πληροφορικής, της επικοινωνίας κλπ.) στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ συνειδητοποιείται η ανάγκη να διασφαλισθούν τα δικαιώματα της «τρίτης γενιάς» (όπως το δικαίωμα στο περιβάλλον).

Στις διακρατικές σχέσεις τα ανθρώπινα δικαιώματα έχουν μια ολοένα και σημαντικότερη θέση. Κράτη που παραβιάζουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες των πολιτών τους και δεν αναπτύσσουν τους δημοκρατικούς θεσμούς απομονώνονται από τη διεθνή κοινότητα και δεν γίνονται δεκτά σε διεθνείς οργανισμούς, ενώ περιορίζονται οι δυνατότητες οικονομικής τους ενίσχυσης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νέα αυτή πραγματικότητα. Εξάλλου μάχες δίνονται και κερδίζονται για την κατάργηση της ασυλίας και της ατιμωρησίας των υπαιτίων για δολοφονίες, βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Στον αγώνα για την προάσπιση των θεμελιωδών ελευθεριών, η Ελλάδα επιδιώκει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει γίνει σημαντική παράμετρος της εξωτερικής πολιτικής μας.

Η χώρα μας έχει προχωρήσει στην υπογραφή και την επικύρωση διεθνών συμβάσεων προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ελλάδα έχει, μεταξύ άλλων, επικυρώσει το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και τα Πολιτικά Δικαιώματα, τη Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική, το Πρόσθετο Πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που προβλέπει σύστημα συλλογικών αναφορών, το Εκτο Πρωτόκολλο στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής. Έχει δε υπογράψει και πρόκειται να επικυρώσει, μεταξύ άλλων, τη σύμβαση-πλαίσιο για τα δικαιώματα των εθνικών μειονοτήτων, τη συνθήκη απαγόρευσης των ναρκών κατά προσωπικού, το καταστατικό του νέου Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, τη σύμβαση για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου κλπ. Οι

ΠΡΟΤΥΠΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ: “ΛΟΓΟΣ”
ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ

σημαντικότερες διεθνείς συμβάσεις στον χώρο των δικαιωμάτων του ανθρώπου αποτελούν έτσι μέρος του εσωτερικού μας δικαίου.

Εξάλλου σε ορισμένους κρίσιμους τομείς, όπου η Ελλάδα υπολείπονταν του ευρωπαϊκού μέσου όρου, έχουν σημειωθεί θετικά βήματα. Αναφέρουμε την κατάργηση του άρθρου 19 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, την αναγνώριση των δικαιωμάτων των αντρρησιών συνείδησης, τη σημαντική βελτίωση της μεταχείρισης προσώπων που ανήκουν σε θρησκευτικές μειονότητες. Εχουν επίσης εισαχθεί και στη χώρα μας θεσμοί με μακρά παράδοση στο εξωτερικό, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη, η Εθνική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και η Επιτροπή για τη Βιοηθική.

Επίσης, διευρύνονται τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο και καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να διασφαλισθεί η συμμετοχή των μεταναστών στην οικονομική ζωή της χώρας μέσω της χορήγησης της «πράσινης κάρτας». Η ένταξη στον κοινωνικό ιστό των μεταναστών σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη καταπολέμηση της εγκληματικότητας αποτελεί το δίπτυχο της πολιτικής μας που δεν επιτρέπει να αναπτυχθούν ο ρατσισμός και η ξενοφοβία.

Προωθείται η συμμόρφωση της χώρας μας με τις αποφάσεις διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων, όπως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Λαμβάνονται μέτρα ώστε οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπιστώνονται στη χώρα μας να θεραπεύονται και να μην επαναλαμβάνονται.

Διευρύνονται οι διάλογοι επικοινωνίας με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, με σκοπό την αμοιβαία ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα μας.

Η σημασία που αποδίδει το Υπουργείο Εξωτερικών στα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτυπώνεται και στον νέο Οργανισμό του, με τον οποίο συστήθηκε Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ενώ ως σήμερα δραστηριοποιούνταν στον τομέα αυτόν διάφορες διευθύνσεις του υπουργείου. Το νέο αυτό σχήμα θα επιτρέψει μια συντονισμένη, συνολικότερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των σχετικών ζητημάτων.

Θα αποτελούσε βεβαίως εθελουφλία ο ισχυρισμός ότι η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα μας είναι ιδανική. Είμαστε αποφασισμένοι να αντιμετωπίσουμε με ευαισθησία και ευρύτητα πνεύματος τα προβλήματα των σιγγάνων, των ξένων που φιλοξενούνται στη χώρα μας, διαφόρων κοινωνικών ομάδων με ιδιαιτερότητες κλπ. Διότι η εξύψωση του επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου αποτελεί θεμελιώδη δέσμευση και υποχρέωση μιας αληθινά δημοκρατικής πολιτείας.

Παρατηρήσεις

1. Να γίνει περίληψη του κειμένου μέχρι 100 -120 λέξεις (25 Μον.)
2. Ποιος είναι ο βασικός τρόπος πειθούς του κειμένου. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας αναφέροντας τα μέσα πειθούς. (10 Μον)
3. Να παρουσιάσετε τη συνοχή των παραγράφων. (10 Μον.)
4. «Διότι η εξύψωση του επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου αποτελεί θεμελιώδη δέσμευση και υποχρέωση μιας αληθινά δημοκρατικής πολιτείας.» Να αναπτυχθεί το νόημα της περιόδου σε μια παράγραφο 60 -80 λέξεων. (10Μον)
5. Να βρεθούν αντώνυμες των υπογραμμισμένων λέξεων. (5 Μον.)
6. Σε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας να παρουσιάσετε κρούσματα παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις σύγχρονες κοινωνίες και να αποδώσετε τα αίτια τους. (500 -600 λέξεις). (40 Μον)

Καλή επιτυχία!